

Zadanie 1.9 Analiza ryzyka związanego ze stosowaniem środków ochrony roślin

Kierownik zadania: mgr inż. Wojciech Śliwiński

Celem zadania była ocena zmian w poziomie ryzyka związanego ze stosowaniem środków ochrony roślin, na podstawie danych zebranych w ramach realizacji Krajowego planu działania na rzecz ograniczenia ryzyka związanego ze stosowaniem środków ochrony roślin.

W 2022 roku zebrano dane z poprzedniego roku pochodzące z kontroli pozostałości ś.o.r., kontroli stosowania ś.o.r., badań wód powierzchniowych, a także dane dotyczące krajowej sprzedaży ś.o.r. i wielkości produkcji poszczególnych upraw.

Na podstawie zgromadzonych danych wykonano obliczenia następującego zestawu wskaźników ryzyka pestycydowego:

A – wskaźnik pozostałości pestycydowych w płodach rolnych przeznaczonych do spożycia W_{Poz} ;

B – wskaźniki nieprawidłowości towarzyszących stosowaniu środków ochrony roślin oparte na wynikach kontroli stosowania i kontroli pozostałości ś.o.r. – $W_{S.Kontrola}$, $W_{S.NDP}$, i $W_{S.Niedop.}$;

C – wskaźnik obciążenia wód powierzchniowych - W_{WP} ;

D – wskaźniki struktury sprzedaży pod względem potencjalnych zagrożeń dla zdrowia i dla środowiska - WSS_{zdr} i $WSS_{środ}$ oraz wskaźniki potencjalnych zagrożeń dla zdrowia i środowiska wynikających ze struktury i wielkości sprzedaży - WZS_{zdr} i $WZS_{środ}$;

E – wskaźniki sprzedaży substancji priorytetowych w dziedzinie polityki wodnej (wskaźnik wynikający z wielkości sprzedaży WZS_{PW} oraz wskaźnik struktury sprzedaży - WSS_{PW});

F – wskaźnik sprzedaży substancji czynnych wymagających programów monitorowania (wskaźnik wynikający z wielkości sprzedaży WZS_{monit} oraz wskaźnik struktury sprzedaży - WSS_{monit}).

HRI-1 – zharmonizowany unijny wskaźnik ryzyka pestycydowego HRI nr 1

Analiza ryzyka związanego ze stosowaniem środków ochrony roślin przeprowadzona na podstawie wyników obliczeń wskaźników ryzyka została przedstawiona w „Kompleksowej ocenie w zakresie krajowego bezpieczeństwa pestycydowego w oparciu o krajowe wskaźniki ryzyka pestycydowego oraz zharmonizowany wskaźnik ryzyka HRI1 dla Polski – rok 2022”.

W ramach zadania zgromadzono i opracowano dane z badań statystycznych dotyczących sprzedaży i zużycia ś.o.r. Wykonano agregację źródłowych danych ze sprzedaży ś.o.r. za rok 2021 – dane otrzymano z GUS (badanie G-04). Opracowano 6 tabel wynikowych zawierających sprzedaż ś.o.r. oraz sprzedaż substancji czynnych w podziale według trzech klasyfikacji (G-04,

FAO i Eurostat). Tabele wynikowe zostały przekazane do MRiRW w formie raportu pt. „Badanie sprzedaży środków ochrony roślin”. Opracowano również zestaw danych dotyczący sprzedaży substancji czynnych wraz z określeniem flag poufności i statusu w formacie określonym przez Eurostat na podstawie Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1185/2009 z dnia 25 listopada 2009 r. w sprawie statystyk dotyczących pestycydów. Zestaw został przesłany do GUS, skąd następnie jest przekazywany do Eurostatu, co jest obowiązkiem Kraju Członkowskiego UE. Sprzedaż substancji czynnych w roku 2021 w Polsce wyniosła 26 973 ton i było to o 10,03% więcej niż w roku 2020.

Prace dotyczące statystyki zużycia ś.o.r. objęły przygotowanie i udostępnienie internetowego systemu wprowadzania danych z prowadzonego przez PIORiN monitoringu zużycia ś.o.r. do bazy danych znajdującej się w IOR-PIB O/Sośnicowice (system zuzycie2.pl). Po zakończeniu ankietowania wykonano obliczenia zużycia substancji czynnych w 6 badanych uprawach, dla których uzyskano następujące wyniki wskaźnika zużycia substancji czynnych na hektar powierzchni uprawy: burak cukrowy – 2,813 kg/ha, jabłoń – 12,834 kg/ha, jęczmień jary – 0,564 kg/ha, kapusta głowiasta – 1,18 kg/ha, pszenica ozima – 1,239 kg/ha, truskawka – 2,503 kg/ha. Dla wymienionych upraw przygotowano sprawozdania RRW-1 (sprawozdanie z badania zużycia środków ochrony roślin) według wzoru określonego Rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów oraz „Raport z badania zużycia środków ochrony roślin” zawierający podsumowanie wyników uzyskanych w przeprowadzonym badaniu.

Opracowanie „Analiza danych dotyczących sprzedaży i zużycia środków ochrony roślin” zawiera szczegółowe omówienie wyników związanych z badaniami statystycznymi sprzedaży i zużycia ś.o.r. prowadzonymi w Polsce.

W roku 2022 prowadzono również bieżące wsparcie MRiRW w zakresie określania scenariuszy dotyczących możliwości realizacji celów redukcyjnych w zakresie stosowania środków ochrony roślin i ryzyka z tym związanego. Przeprowadzono analizę zmian w wartości wskaźnika HRI-1 dla Polski. Na podstawie przedstawianych przez Komisję Europejską i Kraje Członkowskie UE różnych propozycji zmian w metodologii obliczania wskaźników F2F1 i F2F2 (strategia Od pola do stołu) wykonywano obliczenia potencjalnych poziomów redukcji tych wskaźników dla Polski.